

УДК 342.9:347.636:343.54

DOI <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.92.3.17>

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КООРДИНАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ЗАХИСТУ ПРАВ ДИТИНИ У СФЕРІ ПРОТИДІЇ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ

Добрянська Н.,
*кандидат юридичних наук, професор,
професор кафедри державно-правових та гуманітарних наук
навчально-наукового гуманітарного інституту,
Таврійський національний університет ім. В.І. Вернадського
ORCID: 0000-0002-6319-0409*

Пушкар О.
*кандидат юридичних наук,
докторант кафедри кримінального права і процесу,
Державний податковий університет
ORCID: 0009-0007-4194-1754
e-mail: o_2014zrm@ukr.net*

Добрянська Н., Пушкар О. Адміністративно-правове забезпечення координації діяльності суб'єктів захисту прав дитини у сфері протидії домашньому насильству.

Вказується, сучасна трансформація суспільних відносин та зростання рівня домашнього насильства вимагають невідкладного вдосконалення адміністративно-правових підходів до забезпечення правового захисту прав дитини. Збільшення кількості випадків насильства, що порушує основоположні права дітей, вимагає формування дієвого та скоординованого адміністративно-правового механізму взаємодії численних суб'єктів захисту прав дітей.

Статтю присвячено висвітленню окремих проблем адміністративно-правового забезпечення координації діяльності суб'єктів захисту прав дитини у сфері протидії домашньому насильству. Автором доведено, що у контексті загострення соціальних проблем, забезпечення належного правового захисту прав дитини від домашнього насильства стало невід'ємною складовою державної політики у сфері охорони дитинства. Аргументовано, що центральне місце в адміністративно-правовому регулюванні протидії насильству посідає питання ефективної координації між численними суб'єктами захисту прав дітей, оскільки без їхньої злагодженої та синхронної роботи неможливе своєчасне виявлення, припинення та превенція випадків насильства. Досліджено основні проблеми, що виникають у процесі міжвідомчої взаємодії, які зумовлені необхідністю забезпечення належної координації та оперативного реагування на випадки порушення прав дітей в умовах складної адміністративно-правової структури.

Особлива увага приділяється правовим аспектам розмежування адміністративних повноважень суб'єктів захисту, механізмам їхнього спільного реагування. Зроблено спробу проаналізувати прогалини та колізії в українському законодавстві, зокрема у частині визначення адміністративної відповідальності за порушення процедур координації.

На основі проведеного науково-правового аналізу автором сформульовано низку пропозицій щодо напрямків удосконалення адміністративно-правового регулювання у досліджуваній сфері. Серед ключових пропозицій – створення єдиної адміністративної цифрової платформи для обміну інформацією між суб'єктами захисту, чітке визначення адміністративних протоколів взаємодії, а також посилення адміністративно-правового забезпечення повноважень місцевих координаційних органів для забезпечення ефективного правового захисту прав дитини.

Ключові слова: захист прав дитини, протидія насиллю, координація, суб'єкти, адміністративно-правове забезпечення.

Dobrianska N., Pushkar O. Administrative and legal provision of coordination of activities of children's rights protection bodies in the field of combating domestic violence.

It is indicated that the modern transformation of social relations and the increase in the level of domestic violence require urgent improvement of administrative and legal approaches to ensuring the legal protection of children's rights. The increase in the number of cases of violence that violates the fundamental rights of children requires the formation of an effective and coordinated administrative and legal mechanism for interaction between numerous subjects of children's rights protection.

The article is devoted to highlighting certain problems of administrative and legal support for the coordination of the activities of subjects of child rights protection in the field of combating domestic violence. The author proves that in the context of aggravation of social problems, ensuring proper legal protection of children's rights from domestic violence has become an integral part of state policy in the field of childhood protection. It is argued that the central place in the administrative and legal regulation of combating violence is occupied by the issue of effective coordination between numerous subjects of child rights protection, since without their coordinated and synchronous work, timely detection, cessation and prevention of cases of violence are impossible. The main problems that arise in the process of interagency interaction are investigated, which are due to the need to ensure proper coordination and prompt response to cases of violation of children's rights in the conditions of a complex administrative and legal structure.

Special attention is paid to the legal aspects of the delimitation of administrative powers of subjects of protection, the mechanisms of their joint response. An attempt has been made to analyze gaps and conflicts in Ukrainian legislation, in particular in terms of determining administrative liability for violation of coordination procedures.

Based on the conducted scientific and legal analysis, the author has formulated a number of proposals for improving administrative and legal regulation in the area under study. Among the key proposals are the creation of a single administrative digital platform for the exchange of information between subjects of protection, a clear definition of administrative protocols of interaction, as well as strengthening the administrative and legal support of the powers of local coordination bodies to ensure effective legal protection of children's rights.

Key words: protection of children's rights, combating violence, coordination, subjects, administrative and legal support.

Постановка проблеми. Сучасна трансформація суспільних відносин та зростання рівня домашнього насильства вимагають невідкладного вдосконалення адміністративно-правових підходів до забезпечення правового захисту прав дитини. Збільшення кількості випадків насильства, що порушує основоположні права дітей, вимагає формування дієвого та скоординованого адміністративно-правового механізму взаємодії численних суб'єктів захисту прав дітей.

Незважаючи на наявність комплексного законодавства, у правозастосовній практиці зберігаються проблеми з ефективністю координації між органами (поліцією, службами у справах дітей тощо). Недостатньо чітке розмежування адміністративних повноважень, дублювання функцій та прогалини в обміні інформацією призводять до системних випадків, у яких дитина не отримує належного правового захисту. Особливої актуальності набуває адміністративно-правове забезпечення чітких протоколів взаємодії та реалізація міжнародних стандартів захисту прав дитини.

Таким чином, постає нагальна потреба в ґрунтовному аналізі адміністративно-правового регулювання та адміністративно-правового забезпечення координації діяльності суб'єктів захисту прав дитини, з'ясуванні проблемних аспектів їхньої взаємодії та визначенні ефективних адміністративно-правових інструментів для протидії домашньому насильству.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Окремі проблемні питання, пов'язані зі здійсненням координації дій суб'єктів захисту прав дітей у сфері протидії домашньому насильству, досліджували такі науковці як І.А. Ботнаренко, О.О. Дмитришин, О.В. Максименко, Д.М. Тичина, І. Хомишин та ін. Між тим, недостатньо висвітленими залишаються деякі аспекти щодо визначення та розмежування повноважень між різними суб'єктами забезпечення захисту прав дітей у сфері протидії насильству, а також координація діяльності таких суб'єктів.

Формулювання цілей статті. Метою статті є комплексний аналіз чинного адміністративно-правового регулювання та розробка науково обґрунтованих пропозицій щодо вдосконалення адміністративно-правового забезпечення координації діяльності суб'єктів захисту прав дитини у

сфері протидії домашньому насильству. Основні завдання дослідження є: 1) проведення аналізу правового статусу, адміністративних функцій та повноважень суб'єктів захисту прав дітей щодо протидії домашньому насильству; 2) систематизація чинних адміністративно-правових механізмів координації між суб'єктами захисту в досліджуваній сфері та виявлення основних недоліків, що перешкоджають ефективній взаємодії відповідних суб'єктів; 3) обґрунтування конкретних пропозицій щодо вдосконалення адміністративно-правового регулювання з метою посилення ефективності координації щодо захисту прав дитини у сфері протидії насиллю.

Виклад основного матеріалу. Однією з нагальних проблем сучасної системи адміністративно-правового забезпечення протидії насильству щодо дитини є недостатній рівень координації між чисельними суб'єктами, уповноваженими здійснювати захист прав дитини.

Указане призводить до погіршення ситуації у відповідній сфері. Зокрема, як зазначається у Національній стратегії захисту прав дитини у сфері юстиції на період до 2028 року, схваленій розпорядженням Кабінету Міністрів України 14 липня 2025 р. № 708-р, протягом 2023 р. кількість кримінальних правопорушень, вчинених стосовно дітей, збільшилася на 28 відсотків порівняно 2022 р. (з 4718 до 6517). Водночас протягом 2024 р. на 12 відсотків зменшилася кількість кримінальних правопорушень, вчинених стосовно дітей, порівняно з аналогічним періодом 2023 р. (з 6517 до 5774). У той же час вказується, що показник вчинення кримінальних правопорушень стосовно дітей залишається високим, що потребує особливої уваги органів досудового розслідування та прокуратури щодо забезпечення прав та найкращих інтересів дітей, які є потерпілими від кримінальних правопорушень, відповідно до міжнародних стандартів [1].

Певним чином питання координації діяльності суб'єктів захисту прав дітей щодо протидії насиллю урегульовані Законом України «Про запобігання та протидію домашньому насильству». Відповідно до положень цього Закону дитиною, яка постраждала від домашнього насильства, визнається особа, яка не досягла 18 років та зазнала домашнього насильства у будь-якій формі або стала свідком (очевидцем) такого насильства. При цьому запобігання домашньому насильству у згаданому Законі розглядається як системне завдання, що виходить за межі простого правового реагування і вимагає глибокої зміни суспільних установок [2].

У науковій літературі запобігання домашньому насильству визначається як адміністративно-правовий механізм, що являє собою комплексну, координовану систему заходів, що здійснюються уповноваженими суб'єктами захисту прав дітей (органами виконавчої влади, місцевого самоврядування, установами та громадянами) у межах їхніх адміністративних повноважень, згідно з адміністративно-правовим регулюванням, спрямовану на правовий захист прав дитини через мінімізацію причин і передумов поширення насильства (зокрема шляхом викорінення дискримінаційних уявлень та традицій), підвищення рівня обізнаності суспільства, формування нетерпимого ставлення до насильницької моделі поведінки та забезпечення небайдужого ставлення до постраждалих осіб, насамперед постраждалих дітей [3, с. 47].

У ст.ст. 18-19 Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» урегульовано систему заходів щодо запобігання насильству, зокрема щодо дітей. Аналіз цих норм Закону показує, що суб'єкти забезпечення захисту прав дитини не лише вивчають стан, причини та передумови поширення насильства, але й активно працюють над підвищенням поінформованості населення, формуванням нетерпимого ставлення до насильницьких моделей поведінки (зокрема через медіа та освітні програми), а також викоріненням дискримінаційних уявлень, що можуть виступати його підґрунтям.

Фактично, Закон встановлює обов'язок держави та суспільства сприяти усвідомленню домашнього насильства як порушення прав людини. Аналізовані норми чітко вказують на необхідність врахування непропорційного впливу домашнього насильства, зокрема на дітей (як найбільш вразливу категорію). На виконання цих завдань передбачено низку заходів: від збору статистичних даних та проведення галузевих досліджень, до організації спеціалізованих тренінгів для фахівців, що безпосередньо працюють у цій сфері. Критично важливим елементом є встановлення обов'язку невідкладного повідомлення для всіх громадян, яким стало відомо про вчинення насильства, особливо якщо постраждалими є діти. Це положення перетворює кожного громадянина на потенційного суб'єкта первинного захисту прав дитини, що має сприяти швидкому запуску адміністративно-правового механізму реагування [2].

Окрім того, невід'ємною складовою адміністративно-правового забезпечення протидії насильству щодо дитини є встановлення юридичної відповідальності за вчинення такого насильства, яке залежно від серйозності правопорушення може бути адміністративним або кримінальним.

Зокрема, ст. 173-2 Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП) [4] є ключовою нормою адміністративно-правового регулювання протидії домашньому насильству, оскільки встановлює адміністративну відповідальність за це діяння. Об'єктивна сторона правопорушення охоплює умисне вчинення діянь (дії чи бездіяльності) фізичного, психологічного або економічного характеру, таких як застосування насильства без тілесних ушкоджень, погрози, образи, переслідування або позбавлення засобів існування, за умови настання наслідків у вигляді шкоди фізичному чи психічному здоров'ю потерпілого.

Досліджувана норма КУпАП диференціює санкції залежно від кваліфікуючих ознак, виділяючи вчинення правопорушення стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи (що встановлює посиленій адміністративно-правовий захист прав дитини) та рецидив (повторне вчинення протягом року). Санкції реалізуються через механізм адміністративної юрисдикції і передбачають накладення штрафу, застосування громадських робіт або адміністративного арешту, причому ступінь адміністративного стягнення значно зростає при наявності кваліфікуючих ознак, особливо щодо дитини [4].

Статтею 126-1 Кримінального кодексу України (далі – КК України) визначена кримінальна відповідальність за вчинення домашнього насилля, що на відміну від адміністративної відповідальності настає лише тоді, коли має місце систематичність діянь та настання тяжких, стійких наслідків для жертви (розлади здоров'я, емоційна залежність) [5].

Окрім того ст. 91-1 КК України встановлює дискреційне повноваження суду застосовувати до особи, яка вчинила злочин, пов'язаний із домашнім насильством, один або кілька обмежувальних заходів одночасно з призначенням покарання, не пов'язаного з позбавленням волі. Ці заходи являють собою систему правового захисту прав дитини та постраждалої особи, спрямовану на ізоляцію кривдника від жертви (заборона перебувати у спільному житлі, наближатися чи спілкуватися), а також на корекцію його поведінки (направлення для проходження програми для кривдників). Особливої ваги набуває обмеження спілкування з дитиною, якщо насильство було вчинено безпосередньо стосовно дитини або у її присутності, що підкреслює пріоритетність прав дітей у системі судового захисту. Застосування цих заходів є формою кримінально-правового впливу, що має профілактичний характер та може бути застосоване лише до осіб, які на момент вчинення насильства досягли 18-річного віку [5].

Зважаючи на багаторівневу та різноманітну систему заходів попередження насильства щодо дитини, не менш чисельною є система суб'єктів, що реалізують повноваження у сфері протидії такому насильству. Тому без належної координації діяльності цих суб'єктів неможливо досягнути ефективності та злагодженості у їхній роботі.

Аналіз положень ст. ст. 7-17 Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» дає підстави зробити висновок, що система суб'єктів протидії насильству щодо дитини включає декілька рівнів, а саме:

1) центральний рівень – суб'єкти, присутні на цьому рівні відповідають за формування політики, нормативно-правове регулювання, стратегічну координацію усіх суб'єктів, затвердження типових програм (для постраждалих та кривдників) та створення Єдиного державного реєстру випадків домашнього насильства та насильства за ознакою статі;

2) регіональний та місцевий рівні, суб'єкти якого забезпечують реалізацію державної політики на місцях, розробку регіональних програм, координацію взаємодії на регіональному/територіальному рівні та створюють спеціалізовані служби підтримки (притулки, центри). На цьому рівні також реалізуються повноваження органу опіки та піклування;

3) безпосередній рівень, представлений, передусім, Службою у справах дітей, відповідним уповноваженим підрозділом Національної поліції тощо, на яких покладене завдання щодо захисту прав та інтересів постраждалої дитини (у тому числі в суді), вирішення питань про відібрання дитини від кривдників-батьків, влаштування дитини в патронатні сім'ї чи реабілітаційні центри, а також виявлення фактів насильства щодо дитини, припинення насильства, винесення термінових заборонних приписів, взяття кривдників на профілактичний облік, а також можливість проникати до житла без рішення суду у невідкладних випадках, пов'язаних із загрозою життю та здоров'ю.

Окрім розглянутих вище суб'єктів важливе значення мають допоміжні суб'єкти – заклади освіти, охорона здоров'я, правничої допомоги тощо. Ці суб'єкти виконують функцію обов'язкових первинних інформаторів. Наприклад, заклади освіти та медичні установи протягом однієї доби зобов'язані

повідомляти про виявлені факти насильства та ушкодження поліцію та Службу у справах дітей, а Центри правничої допомоги забезпечують безоплатну допомогу постраждалим [2].

Деякі питання реалізації повноважень наведених суб'єктів у досліджуваній сфері урегульовані Порядком реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 19 листопада 2025 р. № 1513 [6]. Цей Порядок покладає на працівників уповноваженого суб'єкта (тобто працівники установ, де може виявитися факт насильства: школи, дитсадки, лікарні, соціальні центри тощо) адміністративний обов'язок невідкладного реагування, який складається з таких дій: вжиття невідкладних заходів для припинення насильства чи жорстокого поводження, надання домедичної допомоги та виклик екстреної медичної допомоги; невідкладне звернення до органів Національної поліції та повідомлення керівника уповноваженого суб'єкта, батьків або інших законних представників (за винятком, коли керівник або законні представники є кривдниками).

Таким чином, у межах адміністративно-правового забезпечення захисту прав дитини у сфері запобігання насильству встановлений прямий обов'язок для посадових та службових осіб уповноважених органів діяти негайно, як щодо припинення загрози, так і щодо запуску офіційних процедур реагування через Національну поліцію та інші органи.

Що стосується координації дій таких суб'єктів, то за змістом ст. 15 Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» система такої координації побудована на засадах міжвідомчої взаємодії, що передбачає: взаємний обмін інформацією між різними суб'єктами не пізніше однієї доби у кожному разі виявлення фактів вчинення насильства щодо дитини; узгодженість заходів реагування та надання допомоги постраждалим, що здійснюються різними суб'єктами, що забезпечує координованість дій уповноважених підрозділів Національної поліції, Служби у справах дітей, соціальних служб та ін.; координований моніторинг та міжвідомчу підготовку фахівців та моніторинг дотримання вимог законодавства; функціонування Єдиного державного реєстру випадків домашнього насильства, що слугує централізованим інструментом для збору, зберігання та обміну даними між усіма суб'єктами, що має забезпечити горизонтальну координацію інформаційних потоків тощо [2].

Окремо необхідно звернути увагу на норми Порядку взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі, затвердженого постановою Кабінету міністрів України від 22 серпня 2018 року № 658. Цим Порядком передбачено, що взаємодія суб'єктів координується Міністерством соціальної політики України (на загальнодержавному рівні), Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими державними адміністраціями (на регіональному рівні), районними, районними у містах Києві і Севастополі державними адміністраціями та виконавчими органами сільських, селищних, міських, районних у містах рад, у тому числі об'єднаних територіальних громад (на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці) [7].

Отже, як можна зробити висновок у результаті проведеного дослідження, законодавство України досить розгалужено регулює взаємодію та інші засади координації діяльності різних суб'єктів захисту прав дитини у сфері запобігання насильству. Водночас, попри такий підхід законодавця, у правовому регулюванні можна виділити окремі недоліки, що ускладнюють ефективне адміністративно-правове забезпечення координації у відповідній сфері, а саме: 1) надмірна розгалуженість системи суб'єктів у сфері захисту прав дітей; така множинність адміністративних зв'язків ланок може перевантажувати суб'єктів захисту бюрократією, відволікаючи ресурси від прямої роботи з дитиною та загрожуючи оперативній горизонтальній координації; 2) залежність координації від підзаконних актів, оскільки Закон часто встановлює загальне правило (наприклад, реагування з урахуванням оцінки ризиків), але детальні процедури та порядки взаємодії делегуються на рівень Кабінету Міністрів України та відомчих актів. Означене, у свою чергу створює ризик неузгодженості або затримок у практичному впровадженні, що є критичним для забезпечення правового захисту прав дитини у невідкладних ситуаціях; 3) дублювання повноважень деяких суб'єктів захисту прав дітей, зокрема уповноваженого підрозділу Національної поліції, Служби у справах дітей, органів опіки та піклування та ін., що потенційно створює адміністративний ризик розмежування процедур та, як наслідок, неможливість встановлення конкретних відповідальних за той чи інший напрямок діяльності суб'єктів.

З цього приводу О. О. Дмитришин вказує, що попри розвинене законодавство у сфері протидії домашньому насильству, це явище все ще залишається поширеним на побутовому рівні, що, на

думку вченого, зумовлено, зокрема, тим, що багато жертв не усвідомлюють, що зазнають насильства, не вірять у можливість отримання реальної допомоги, а також через недостатньо суворі заходи покарання для кривдників. Для положення цих недоліків науковець пропонує адаптувати норм КУпАП відповідно до положень Стамбульської конвенції (Конвенції Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу із цими явищами [8]), що на його думку, є важливим етапом у реформації національного законодавства для забезпечення ефективного захисту прав людини [9, с. 359].

Підтримуючи думку вченого, окрім того, установлені прогалини в адміністративно-правовому регулюванні координації діяльності суб'єктів захисту прав дитини у сфері протидії домашньому насильству вимагають невідкладних управлінських та законодавчих рішень. Насамперед, доцільним є впровадження заходів, спрямованих на подолання адміністративної бюрократизації та неузгодженості оперативних процедур, зокрема шляхом законодавчого закріплення адміністративного мандату на використання Єдиного державного реєстру випадків домашнього насильства як єдиної уніфікованої платформи для збору, обміну інформацією та звітування. Така цифровізація адміністративного забезпечення мінімізує часові втрати, що є критичним для забезпечення невідкладного правового захисту прав дитини, та забезпечить прозору горизонтальну координацію між усіма залученими суб'єктами захисту прав дітей на основі єдиних даних. Водночас, для усунення залежності від розрізнених підзаконних актів, необхідно розробити та затвердити на найвищому рівні Типовий міжвідомчий адміністративно-процедурний протокол координації, який має чітко регламентувати послідовність, строки, форму обміну інформацією та процедуру переходу повноважень від екстреного реагування (уповноважений підрозділ Національної поліції) до соціального супроводу (Служба у справах дітей, органи опіки та піклування), забезпечуючи повну відповідність міжнародним стандартам захисту прав дитини.

Поряд з уніфікацією процедур, пріоритетного значення набуває інституційне зміцнення та посилення адміністративної відповідальності відповідних суб'єктів, що вимагає наділити міжвідомчі координаційні ради на рівні територіальних громад адміністративно-владними повноваженнями для ухвалення оперативних рішень, обов'язкових до виконання усіма суб'єктами захисту у межах громади. Крім того, з метою підвищення дисципліни та якості адміністративно-правового забезпечення, доцільно внести зміни до КУпАП, встановивши адміністративну відповідальність посадових осіб за неналежне виконання або порушення встановлених Протоколів координації, що призвело до зволікання або відмови у наданні допомоги постраждалій дитині.

Висновки. За результатами проведеного дослідження адміністративно-правового забезпечення координації діяльності суб'єктів захисту прав дитини у сфері протидії домашньому насильству можна зробити висновок, що ефективний правовий захист прав дитини від насильства не може бути забезпечений без належного адміністративно-правового забезпечення координації між чисельними суб'єктами, уповноваженими у тій чи іншій мірі сприяти захисту прав дитини. Чинне законодавство, хоча й визначає широке коло суб'єктів захисту прав дітей (уповноважений підрозділ Національної поліції, Служба у справах дітей, органи опіки та), однак, не створює єдиного, оперативного та обов'язкового адміністративно-правового механізму їхньої взаємодії, що призводить до дублювання функцій, прогалин в інформаційному обміні та, як наслідок, до системних недоліків у захисті прав дітей.

Зокрема, у процесі дослідження встановлено, що основним недоліком чинної системи протидії насильству щодо дитини є надмірна залежність оперативної координації від розрізнених підзаконних актів та відомчих інструкцій, а також адміністративна бюрократизація звітних процедур. Для усунення виявлених недоліків обґрунтовано необхідність вжиття трьох взаємопов'язаних адміністративно-правових заходів: 1) уніфікація процедур протидії насильству щодо дитини шляхом затвердження Кабінетом Міністрів України єдиного Типового міжвідомчого адміністративно-процедурного протоколу координації з прямою дією, що чітко регламентує послідовність дій усіх суб'єктів захисту прав дитини; 2) подальша цифрова інтеграція реєстрів для обміну інформацією та звітування, що забезпечить оперативну горизонтальну координацію між суб'єктами забезпечення захисту прав дітей; 3) посилення юридичної відповідальності відповідних посадових та службових осіб, зокрема внесення змін до КУпАП для встановлення адміністративної відповідальності посадових осіб за порушення протоколів координації, що є необхідним важелем для гарантування безумовного правового захисту прав дитини.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Про схвалення Національної стратегії захисту прав дитини у сфері юстиції на період до 2028 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2025-2028 роках: розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.07.2025 № 708-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/708-2025-%D1%80#Text>.
2. Про запобігання та протидію домашньому насильству: Закон України від 07.12.2017 № 2229-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19#Text>.
3. Путівник координатора заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству. Практичний посібник; за заг. ред. А.Б. Блага. К.: ФОП Клименко, 2020. 156 с.
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 № 8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>.
5. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> (дата звернення: 15.12.2025).
6. Про затвердження Порядку реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми: постанова Кабінету Міністрів України від 19.11.2025 № 1513. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1513-2025-%D0%BF#Text>.
7. Про затвердження Порядку взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі: постанова Кабінету міністрів України від 22 серпня 2018 року № 658. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/658-2018-%D0%BF#Text>.
8. Конвенція Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу із цими явищами (Стамбульська конвенція): Міжнародний документ від 11.05.2011. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_001-11#Text.
9. Дмитришин О. О. Нормативно-правове регулювання захисту прав дітей, які постраждали від домашнього насильства. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія Право. 2025. Вип. 87. Ч. 2. С. 353-360. URL: <https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2025/03/55.pdf>